

9. ГІДРОМІНЕРАЛЬНІ РЕСУРСИ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ Фролова М. М.

Коваль О.А., к.т.н.

Національний університет харчових технологій (НУХТ), м. Київ

Вступ. В Україні, як і в усьому світі, зростає популярність SPA. В академічних словниках представлено поняття «курорт або природне джерело термальної чи мінеральної води, яка застосовується для пиття та купання з метою оздоровлення і лікування різноманітних хвороб». Дослідження географічного положення України дозволяє стверджувати, що наша держава багата на необхідні для SPA-готелів ресурси, серед яких можна виділити бальнеологічні, кліматичні та ландшафтні.

Матеріали та методи. При дослідженні застосовано аналітичні методи наукової, методичної та спеціалізованої літератури, інтернет-ресурсів, нормативних документів, статистичних звітів, застосовано метод порівняння й зіставлення.

Мета дослідження: Оцінка гідромінеральних ресурсів Івано-Франківщини виконано для вибору напрямку освоєння вод як об'єктів рекреаційного природокористування з метою розширення інфраструктури санаторно-курортних закладів, готелів із наданням бальнеологічних SPA-послуг.

Результати. SPA процедури передбачають вивчення лікувальних мінеральних вод, морської, прісної, їх походження, фізико-хімічні властивості, вплив на організм людини при різних захворюваннях для лікування, профілактики і відновлення порушених функцій організму. Вода активізує обмінні процеси в організмі людини, покращує кровообіг, виводить шлаки і токсини, поліпшує загальне самопочуття і помножує життєву енергію. Сучасний матеріальний стан більшості українців не дозволяє подорожувати на далекі курорти, разом з тим потреба у підтриманні гарного самопочуття, фізичної форми стає невідкладною задачею готельного господарства та потребує відновлювальних програм, створення SPA послуг недалеко від місць постійного проживання.

Аналіз вод України показав наявність мінеральних вод всіх основних бальнеологічних груп. Деякі з них, зокрема «Миргородська», «Куюльник», «Поляна квасова», «Берегівські мінеральні води», типу «Нафтуса» і радонові є унікальними і мають світове значення. Питанням дослідження рекреаційних

ресурсів Івано-Франківської області присвячені роботи Г.І.Денисика; О.О. Бейдика; Л.І. Мухіна; К.Й. Кілімської, М.Д. Гродзинського, М.М. Костенко та інших. В їх працях представлена детальна характеристика рекреаційно-туристичної різноманітності окремих регіонів України, здійснено оцінку родовищ, фізико-хімічних особливостей мінеральних вод Івано-Франківщини. Гідромінеральні ресурси області представлені водами без специфічних компонентів, особливості яких визначаються основним іонним складом і загальною мінералізацією (від малої до міцної розсолної), а також водами вуглекислими, бромистими, сульфідними.

Особливу увагу привертають слабомінералізовані води, характерним для них є надзвичайно складний хімічний, мікробіологічний склад й високий терапевтичний ефект. Серед лікувальних мінеральних вод Франківщини найбільш дослідженою є група вод з підвищеним вмістом органічної речовини типу "Нафтуса". За хімічним складом води типу "Нафтуса" Долинського родовища - це гідрокарбонатні різного катіонного складу з мінералізацією 0,8 г/л і загальним вмістом органічної речовини від 8 г/дм³ до 26 мг/дм³. Цікавим є Мізунське джерело «Горянка», що розташоване в селі Новий Мізунь Івано-Франківської області. Воно частує водою з цілющими властивостями, яка вважається найкращою мінеральною водою Івано-Франківщини, б'є з глибини 156 метрів, за складом ідентична «Нафтусі», належить до так званого живого продукту, бо не потребує додаткового збагачення мінеральними речовинами. До того ж, на відміну від «Нафтусі», яку належно пити у перші години її потрапляння на поверхню землі, а краще, не відходячи від бювету, «Горянка» має здатність самоконсервуватися і зберігати свої властивості, корисна при лікуванні виразки шлунку, а за своїми параметрами наближена до внутрішньоклітинної води людини.

Висновки. Аналіз гідротермальних ресурсів Івано-Франківщини, лікувальні властивості та фактори їх впливу на організм людини, доводить необхідність розробки диференційованих SPA-програм бальнеолікування і бальнеопрофілактики мінеральними слабомінералізованими водами з підвищеним вмістом органічної речовини ідентичними "Нафтусі" з можливістю поєднання з різними методами апаратної фізіотерапії, традиційної та нетрадиційної медицини, орієнтованих на різні вікові, соціальні групи рекреантів, створення та науково обґрунтованих програм бальнеопрофілактики та бальнеолікування для досягнення максимального реабілітаційного ефекту.

Література

1. ДСТУ 878-93. Води мінеральні питні. Технічні умови. — К.: В-во стандартів, 1994.
2. Андрусак Н.С. Водні рекреаційні ресурси Івано-Франківської області / Н.С.Андрусак, Х.М. Ванджура //Таврійський економічний журнал № 2. – 2013. – С. 15-19
3. Коробейнікова Я., Долгопола Г. Рекреаційні ресурси Долинського району //Нац.природ. парки : пробл. становлення та розв. - Яремче, 2000. - С. 161-164.
4. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області у 2012 році / Івано-Франківська обласна державна адміністрація. Департамент екології та природних ресурсів. м. Івано-Франківськ – 2013. – 182 с.
5. Приходько М. Рекреаційні ресурси Івано-Франківської області та їх використання // Укр.геогр. журн. - 2003. - № 1.- С. 49-54.
6. Гаврилюк О.В. Проблеми і перспективи раціонального використання рекреаційних ресурсів Івано-Франківської області / О.В. Гаврилюк // Наукові записки

Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського. – Вип. 15.
– 2008. – С. 85-91.